

▲ **Aki kérdez: az olvasó – aki válaszol: az *SMs* üzenet**

Tisztelt Olvasó!

Szeretnénk megköszönni, hogy bizalommal fordultak hozzánk kérdéseikkel. A mostani válaszok megadásában dr. Rajda Cecília ideggyógyász szakorvos, dr. Mátyás Edit pszichoterapeuta szakorvos és dr. Jakab Gábor ideggyógyász főorvos voltak a segítségünkre. Azon kérdéseket, amelyek vélhetőleg sokakat érintő problémát vetnek fel, a válasszal együtt megjelentetjük az alábbiakban. Várjuk további kérdéseiket!

▲ **CIKK AZ SM-RŐL** ✉

Kérdés: *A Blikk 2003. december 7-i számában olvastam dr. Jakab Gábor SM-kezelési módszeréről, erről szeretnék bővebb információt kapni Önöktől, mivel én is SM-ben szenvedek. Előre is köszönöm a válaszukat!*

Válasz: Itt sikerült dr. Jakab Gábor főorvos úrhoz eljuttatni a kérdést, így közvetlenül ő válaszol a feltett kérdésre:

A Vasárnapi Blikk 2003. december 7-i számában rövid cikk jelent meg a sclerosis multiplex (SM) kezelésével kapcsolatban. A cikk sajnos néhány helyen eltért az interjúkban elhangzott mondatoktól annak ellenére, hogy írásban is rögzítettük a pontos szöveget. A számos olvasó számára félreértést és alaptalan várakozást okozó mondatban az újságíró a következőt írta: „A fiatal nő egy új kezelést próbál ki, és mindössze annyit érez súlyos betegségéből, hogy havonta egyszer szabaddá kell tennie egy délelőttjét.” Ebből a mondatból az a lényeges információ maradt ki, hogy a fiatal nőbeteg egy gyógyszervizsgálat keretében újfajta, kísérleti kezelésben vesz részt több száz sorstársával egy időben, Európa és Amerika számos országának több mint 50 intézmé-

nyében. Ez azt jelenti, hogy nem egy mindenki számára elérhető, igazolt hatású gyógyszert kap, hanem egy új, ígéreates molekulát próbál ki. Ez a készítmény most járja be azt a szigorúan ellenőrzött

Dr. Jakab Gábor

vizsgálati utat, melynek eredményeként a jelenleg Magyarországon is forgalomban lévő, korszerű immunmoduláns gyógyszerek megkapták az Országos Gyógyszerészeti Intézet hivatalos jóváhagyását. Reméljük, hogy a gyógyszervizsgálat befejezése után hamarosan ezzel az új szerrel is bővülnek

majd kezelési lehetőségeink. Fontos, hogy az SM-ben szenvedő betegek szoros kapcsolatot tartsanak fenn az őket rendszeresen ellenőrző SM Központ orvosával, akiktől naprakész tájékoztatást kaphatnak a jelenleg elérhető gyógyszerekről, és a kipróbálás alatt lévő újdonságokról.

▲ **AZ SM BETEGSÉG EREDETE** ✉

Kérdés: *Megtalálták az SM betegség kórokozóját. Igaz ez a hír?*

Válasz: (Dr. Rajda Cecília): Sajnos nem igaz. Nem egyértelmű, hogy az SM betegséget egy kórokozó (pl. vírus)

okozza. Önmagában a vírusfertőzés nem elég az SM kialakulásához. A jelenlegi feltételezések szerint több tényező jelenléte vagy véletlenszerű egybeesése kell ahhoz, hogy kialakuljon a kór. Az egyik ilyen tényező a genetikai háttér, ám ezen belül is több gén együtthasáról van szó, ezenkívül szóba kerültek még a vírusfertőzések, stressz stb. A megoldás valószínűleg összetettebb, mint egy kórokozó megtalálása. Világszerte több kutatócsoport dolgozik a betegség eredetének tisztázásán. Az eredmények, amelyeket gyakran a szakirányú folyóiratokon kívül a napi sajtó is közöl, olykor félrevezetőek lehetnek. Egy-egy kutatási adat inkább a megoldás egy-egy részét adja, semmint a végleges megoldást jelentené. Akár egy kirakós játékban. Íme néhány példa: <http://www.canada.com/montreal/news/story.asp?id=15560076-742E-4E7E-A9A0-67447668250A>
<http://www.origo.hu/tudomany/elet/20030122szkle-rozis.html>

▲ GYERMEKVÁLLALÁS ✉

Kérdés: Szeretném megtudni, hogy van-e kockázata vagy ellenjavallata gyermekvállalásnak olyan férfitől, akinél megállapították a sclerosis multiplexet, és aki jelenleg tünetmentes?

Válasz: Nem bizonyított, hogy az SM csökkenti a fogamzóképeséget vagy megnövelné a vetélések, halvaszületések és fejlődési rendellenességek számát. Több tanulmány alátámasztotta, hogy a terhesség és a szülés lefolyása, valamint a fejlődési rendellenességek aránya nem tér el SM-betegek esetében az átlagostól. Sclerosis multiplexben nincs ellenjavallata a gyermekvállalásnak, akár SM-beteg nőről,

Dr. Rajda Cecília

akár SM-beteg férfiről van szó. A genetikai vizsgálatok nem bizonyították egyértelműen a betegség genetikai eredetét, más tényezőre is szükség van a kór kialakulásához.

Kérdés: SM-beteg a férjem, immunmodulánst kap. Gyermeket szeretnénk. A próbálkozás ideje alatt ellenjavallt-e a gyógyszer beadása?

Válasz: (Dr. Rajda Cecília): Jelenleg az immunmodulánsok esetében nem ismert a magzatra gyakorolt hatás. Ezen gyógyszerek alkalmazása SM-ben nem túl régi keletű, ezért sajnos még nincs elegendő tapasztalat ezen a téren velük kapcsolatban. Az eddigi tanulmányok főleg az SM-beteg nőkre vonatkoznak, és azok sem kellően nagy számú esetről számolnak be, hogy abból messzemenő következtetéseket vonjunk le. Hivatalos állásfoglalás ezért a kérdésével kapcsolatban nincs. A terhesség néha több hónapot is várthat magára. Ha a férje abbahagyja az immunmodulánst, sokkal nagyobb a kockázata egy újabb állapotrosszabbodásnak. A próbálkozás ideje alatt a kockázat/haszon figyelembevételével nem ellenjavallt a gyógyszer beadása.

▲ SZÜRKEHÁLYOG ✉

Kérdés: Szürkehályogműtétnél a sclerosis multiplex betegség kizáró tényező-e?

Válasz: (Dr. Rajda Cecília): A szürkehályogműtét nem ellenjavallt sclerosis multiplexben, sőt! SM-ben gyakoriak a szem különböző részeinek gyulladásai

(pl. uveitis, pars planitis, látóideg-gyulladás), melyek közül az első kettő gyakran vezet másodlagos szürkehályog kialakulásához (akár 20-30%-ban!). A műtét a látás javítása érdekében történik. A szürkehályog megfelelő kezelését szemész szakorvos dönti el. Javaslom, keressen fel szemész szakorvost.

▲ HAJHULLÁS ✉

Kérdés: 58 éves nő, aki interferon-terápiában részesül, 1-2 éve erős hajhullást panaszol. A hajhullást okozhatja-e az interferon-terápia?

Válasz: (Dr. Rajda Cecília): Az interferon-terápia egyik kevésbé gyakori mellékhatásaként hajhullás jelentkezhet. Az interferon-béta-terápiában részesülők kb. 4%-a jelzett enyhe hajhullást, mely a gyógyszeresedés megkezdését követően 6-12 héttel jelentkezett. Hajhulláshoz a hajnövekedés ciklusának rendellenessége vezet. A hajhagymák kb. 10-30 ciklust élnek meg. A hajhullás megjelenésében lehet egyenletes és foltos. A gyógyszeresedés mellett sok más tényező okozhatja ezt a problémát: táplálkozási és felszívódási rendellenességek, vas- és cinkhiány, pajzsmirigy-túl- és -alulműködés, krónikus vesebetegség, májbetegség, gyulladások. Mivel Ön erős, 1-2 éve tartó hajhullást említ, célszerű az egyéb okokat is kizárni a hajhullás hátterében. Javaslom, keresse fel háziorvosát vagy forduljon bőrgyógyász szakorvoshoz.

▲ AZ SM BETEGSÉG VÁLLALÁSA ✉

Kérdés: egy édesanya szeretné tudni a véleményünket az alábbiakról: 26 éves lányának 2 éve diagnosztizálták a betegségét (SM), neuritis retrobulbaris volt a kezdő tünet. Egy év múlva volt egy kb. 10 napig tartó

alsóvégtag-gyengesége, de azóta nincs panasza. Immunmoduláns terápiát eddig nem kapott, a közelmúltban szándékozta elkezdni, de pont abban az időszakban kezdődött egy párkapcsolata egy helyes fiúval, akinek még nem árulta el a betegségét. Ha elkezd az injekciózást, akkor fel kell fednie a valóságot. Ha nem kezdi el, akkor nem tesz meg mindent a betegsége leküzdésében, illetve megállításában. A tanácsunkat kéri, hogy milyen irányba presszionálja a lányát.

Válasz: (Dr. Mátyás Edit): Kedves Édesanya! Lánya saját testi-lelki egyensúlyáért akkor tesz meg mindent, ha rendezni tudja a betegséghez fűződő viszonyát, ha feldolgozza az ezzel járó érzéseket, és eszerint változik, illetve változtat. Ebben a folyamat-

Dr. Mátyás Edit

ban Ön is sokat segíthet beszélgetésekkel. Nyomást nem érdemes gyakorolnia a lányára. Sőt, fontos, hogy elfogadja: a döntések joga és felelőssége a felnőtt „gyermeké”, aki most érthető módon félti boldogságát, kialakulóban lévő párkapcsolatát. Ez a kapcsolat sok pozitív változást hozhat: a boldogság feltölt

energiával, ez erősíti az immunrendszert is. Megerősödve könnyebb szembenézni a betegséggel és választani a gyógymódok közül.

Írja meg Ön is tapasztalatait az „SMs-üzenet”-nek! A beküldők közül öt szerencsés részt vehet párjával a Madách Színház egy előadásán.

